

Изази неђљом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ и АУСТРО УГАРСКУ (с БОСНОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ) на годињу 6 е., на по год 3 е., на четврт године 1 е. и 50 новчића.

За све остале земље у ЛЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на годињу 20 франка, на по годиње 10 франка, на четврт годиње 5 франка.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Л И С Т З А П О Л И Т И К У И К Њ И Ж Е В Н О С Т .

Прегледата шаље се у плаћених примата непосредно администрацији Гласа Црногораца на Цетиње, а може се и картом упутницом на пошту у Котор. Дошло шаљу се уреднишћу. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се од реда 5 новчића. За неке и на дуже вријеме ивице.

На Јован-дан, 7 јануара о. г., примио је свету тајну крштења трећи син и мљезинац Њихових Височанстава, Господара и Књаза нашега и Кнегиње Милене, у храму св. Спаса на Ријечи Црнојевића. Књажевићу је при крштењу дато име

П Е Т А Р .

Кум је био Његово Императорско Величанство Цар-Александар III, а кума Царева сестра, Њено Императорско Височанство Марија Александровна, војвоткиња од Единбурга. Замјеник Царев при самоме чину свете тајне био је Његово Превасходство К. М. Аргиропуло, царско руски министар при Двору Његова Височанства, а куму је замијенила Њ. Св. Кн. Ана.

О цијелој светковини и о изјавама радости, којима је народ предуерио тај најновији сретни догађај у свијетломе дому свога Богом благословеног витешког Владаоца, примили смо ове извјештаје:

РИЈЕКА ЦРНОЈЕВИЋА, 8 Јануара. — Прије неколико дана ризио се био глас да ће 7 о. м. на Јован-дан бити крштење трећег сина нашега Књаза и Господара, и то овђе на Ријечи Црнојевића у старој Цван-беговој пријестоници, а сада у витешком Двору витешког Књаза Николе I.

На овај радосни глас окупило се било мноштво народа црногорског из сваког краја Црне Горе, да буде при томе миломе весељу. Петица билд су издати Позиви, ко има доћи на ову свечаност, али су многи и без позива дошли. Да није било позива него да је сваком остављено на пољу би се покупило да се не би ишло ба на Ријеку стати; јер сваки Црногорац и Црногорка весело хита на весеље свога Узвишеног Господара, који је стекао љубав њихову.

У ови овога дана била је карош Ријека раскијетљена и њеним околина брда, а што је била свијетлост уз брдо Ђесковачко ивице Двора Њ. Височанства Господара, то се не да описати. Доље од Ђесковца на путу к Жабљаку виђало се једно пламено слово и то бјеше „Ж.“ у којему читасмо: Живео Књаз! Живјело Српство!

Народ који сући од љести свога срцу, веселио се много, то се чуло је јак пушача и испред само поноћи. Пјесме разне цјеване су на свакој страна. И колико омладина са Цетиња, Никшића и с Ријеке окупило се било и ријешило, да ту вече и не спава, него да пјева и да се весели и тако су и учинили. Пјесме су се ориле цијеле ноћи уз Књажев Двор и по кароши ријечкој. То коло младих Црногораца дочекало је зору и дан крштења младог Књажевића на ногама, пјесме цјевајући. И остали народ подизао се рано да помогне весељу, које је трајало цијеле ноћи непрекидно — докле људи од ноћи створише дан, а баш и свијетлост са Ђесковца и других брда чинила је дан.

У 7 часова двије чете прве бригаде првог батаљона створше на Ријеку под командом командира Бошка Мартиновића. Кад су ове чете стигле на Ријеку, зајеваше из танка грла гласовите пјесме, а учинеше плотун из пушача; а кад су стигле пред Свијетли Двор, изашао је Господар пред њима, а војници учинеше Му прописане почасти, на што их одерете са: „Добро дошли!“ Ови, пак, одушевљено узвикнуше: „Живео!“ — У исто доба стигао и грађани цетињски и приступе Му к витешкој десници. — У 10 часова почела је света литургија, при којој је чинодјелствовао Високопревосвештени Митрополит Митрофан са свештенством у придворној цркви св. Спаса. У 10¹/₄ часа упути се к Свијетлом Двору заступник Цара-кума, министар царско-руски, Г. Аргиропуло, праћен ађутантом Њ. В. Господара Блажом Петровићем и са још неколика ађутанта и ординаре-официра. Када је ступио путу који води испод Двора ту наиђе на двије речеве упарађене чете, које му одаду прописане војничке почасти. Ађутанти га испрате право у Двор.

У 11 часова кум крене к цркви св. Спаса са младим Књажевићем, кога носаше на рукама Кнегињица Јелена, праћена г. Марком Петровићем и г. Ј. Вукотићем. Осим овакх иђаху к цркви још и ова висока лица: Кнегињица Ана која заступаше Њ. В. Велику Књагињу Марију Александровну при крштењу Њ. Св. Књаз Петар Карађорђевић, и Кнегиња Зорка, Велики Војвода Зетски Њ. Св. Књаз Мирко, а са овима министри и великодостојанственици црногорски, гласари и народ. Између ове дивне ките пошени су три велике заставе к цркви; прву од њих носаше Ј. М. Николић, другу професор Ј. Бенана, а трећу ординаре-официр Амаз Мухомић. Када се цјеваше ова дивна поворка к придворној цркви св. Спаса, уз Ђесковачко брдо, бјеше то тако величанствени поглед, да га само могоше сликар, насликати, а перо мучно написати. Иду два-и-два, уз брдо, на-више, к цркви по вијугастим путањима, кроз читаву шуму од барјака те се депришаху уз потома Ђесковач, гдје је Соко дворе и цркву направно. На крштењу млади Књажевић добио је име *Петар*. Св. крштење сврши се у 11³/₄ часа прије подне, те се уз грување топова, поворка опет врати к св. Двору истим редом, којим је и у цркву пошла. Кад је Књажевић Петар дошес к Двору, Њ. В. Господар пољуби новокрштеног свога Сина, поздравив се с кумом и с вистјем уђе у Дворца. А гости и остали народ заједно у дворани за готовом и пуном софром, гдје прихл бјеше сјело преко 600 особа: чиновника војничких и грађанских и војника; за другом било је исто толико, ако не још више. Прву адраницу назвали је витезини Књаза овако:

„Црногорци! Пијем ову чашу у славу Божју и св. Јована, а за здравље Нашега кума, пријатеља и покровитеља Цара Александра III.“ На ову се здравицу заори са свијех страна громогласно: „Живео!“ Другу здравицу напије царско-руски министар Г. Аргиропуло за здравље новокрштеног *Великог Војводе Зетског, Петра* и свега Свијетлог Дома Петровића. Трећу здравицу напије Њ. Св. Књаз Петар за здравље Престолонаследника, Књаза Данила. Четврту напије Њ. В. Г. Митрополит Великом Војводи Зетском, Књазу Мирку. И на сваку од ових здравица присутни узвикваху громогласно: „Живео!“ — Пету здравицу напије Витезини Књаз овако:

„Црногорци! Свакоме су човјеку мили синови, да га придрже у старости, и за оно што се говори „хране и ода зли бране“ а мене су мил и радујем на се, што се надам, да ће свети аманет остављени Моје Дому Владиком Данилом и св. Петром, народ црногорски, вјерно поштен и јуначки служити.“ На ову здравицу тако је одговорено „живео“, да брда одјеком одговараху — и одговорено је од присутних гости, да ће и њих Црногорци поштен, искрено и вјерно служити, као што служаше све Господаре од куће Петровића. Шесту здравицу напије Престолонаследник за здравље храброг, вјерног и поштеног народа црногорског, на што Му се једногласно одговори: „Живео!“ Пошто се објед сврши, изашло се из дворане пред Свијетли Двор, гдје се започне црногорско оро. Оро се продужавало од 2—4 часа по подне. Кад је било 4 часа, Његово Височанство Књаз рече окупиљеном народу: „Ево је цјеташ, притеки опанке; ко је ковањик, притеки колане, пријеме је путовати, јер је ноћ хладна; и хвала вам браћо Црногорци!“ На ово се зачу громогласно „живео!“ Најприје окренуше војници уз пламтење огња из пушача; за овнјема и други почну се разилазити цјевајући и узносечи име српско и Књажево. — Ето тако се сврши ова радосна свечаност, а дивно је било чути завршечак весели кад су зајевали неколико Васојевића „Онам, онамо“, а међу њима било је и простих сељака који ову витешку пјесму знају цјевати. Они цјевају ову пјесму с вишим ентузијазмом но други Срби, јер су они Старосрбијанци, кошпије Шар планине и — Призрена града бијелога.

Никшић, 8 јануара. — Радосни догађаји у 89-ој години за Свијетли Владички Дом, као и за цијело Српство. Богу хвала, срећно се продужују и у 90-ој — те нам обричу тврду наду, да ће се и у будуће продужавати у здравље нашег личног и Узвишеног Господара Књаза Николаја I.

6 ов. мј. разумјело се било у нашем Никшићу, да ће у неђељу 7 ов. мј. бити крштење младог Књаза Жевана. 7 ов. мј. из јутра у 8 сахата, наша варош би окићена заставама, а на бедемима старог Оногонта диже се велика војничка застава. — Овог истог дана бијаше се стекло у Никшићу мноштво народа, јер је тог дана био и пазар, а на све стране владаше љубонитство — шта значе истакнуте заставе? Разумјев о св. крштењу младог Књаза Жевана, народ се обрадовао и одушевно, и на све стране чујаше се: „срећно да Бог да!“

На 3 сахата по подне истог дана нахијски Управитељ доби денешу од председника државног савјета, да је млади Књаза Жеван, по обредима св. православне цркве са срећом крштен и светим миром помазан и добио име Петар, а том истом приликом Његово Височанство наш Узвишени Господар благоволио је именовати га Великим Војводом Захумским.

На 4 сахата ова срећна вијест св. крштења и знаменитог наименовања би саопштена витеником народу херцеговачком, на јуначкој пољани гласитог Оногонта, и кад је денеша народу прочитана, уз урнебесно клицање би поздрављено 21 топовеним метком са градског бедема. — У народу пунчава из пунчака не бијаше краја, премда су власти све могуће чиниле да у народу пунчава пунчава скрате, бојећи се каквог рђавог случаја, по нијесеу могле усјети, како тога дана, тако и цијеле ноћи до расвјетла.

Одушељени народ ухвати кола на све стране; је се пјеваху разне пјесме и играху разна српска кола.

К ноћи наша варош би сјајно осветљена, као и бедеми старог Оногонта, а иза вечера на великој аијаци указа се бакљада навијех грађана, је на средини направиле свијетло коло. У тај час народ се окупи као и прије. Настави се и пјесма и игра, а уз разна чашавања с пићем плаху се одушевљене здравице: у здравље Њихових Височанства Књаза и Књагиње и Свијетлих Књажевића; Нашљедника, Великог Војводе Захумског Петра и Вел. Војводе Зетског Мирка, као и у здравље Његовог Величанства Цара руског и Великог руског народа. Чујаше се у народу и других разних здравица. Весели се постојбино Светог Саве, и јуначке кости Херцага Шћепана.

Изређати и описати одушевљење, које се огледале у веселу народа нишњког, није могуће. А хвала Богу свак знаде, да је наш Никшић пенуљен соколвима из многих српских крајева, који се вију око јуначког Престола Црногорског.

Када највише одушевљење у народу владаше, стиже денеша Његовог Височанства нашег Узвишеног Господара нахиј. Управитељу као одговор на поднесу из јутра честитку у име народа нахије Никшићке Одговор Господарев гласише: „Хвала на поднесене честитке народа нахије Никшићке и Ваше, приликом крштења Мојега драгога сина Петра, Великог Војводе Захумског. Ваше добре жеље милостиви Бог чуо, а младог Војводу укрјепио, да заједно са својом браћом одговоре зајету Владике Данила и Светога Петра, — да миломе народу Нашему поштено и јуначки послуже.“

Књаза.

Денеша прочитана би у народу и створи још веће одушевљење те би пропраћена бурним „Живио“! Веселје се наставило до зоре.

Ето тако проведемо овај знаменити за нас дан иза толико вјекова.

Са радошћу јављамо, да хвала Богу и у здравље Господарево, народни радови иду добро.

Колеки пут напредује и надамо му се брзом свршетку.

Наш сељаци који трпе од нероднице, зарађују тим довољно хране.

Наша трговина живља је. Наша браћа, која се прошле године иселише, разумјемо, да се налазе добро у браћу нам Србију.

Е на хвала Богу, добро је и бити ће у здравље Нашег Господара и народа Му!

Један Херцеговац.

ТЕЛЕГРАМИ „ГЛ. ЦРНОГОРЦА“.

БЕЧ, 7. јануара. — Чешкољемачка конференција свршила је послове.

ПЕТРОГРАД, 7 јан. — По Царској заповиједи саставила су се два привремена одбора којима је задатак пронаћи и удесити све што би ујемчило усцјех новом оружју. Једном је одбору председник министар војни, дру-

гоме Јенерал артиљерије Софијано, аијутанат Вел. Књаза Михаила Николајевића. — Цар је потврдио Вел. Књаза Михаила Николајевића као председника државног вијећа и за 1890 год. Именоване тајног савјетника Саблера за управитеља канцеларије св. Синода.

ТУРИН, 7 јан. — Војвода Аоста умрло је јутрос на 7 часова.

БЕЧ, 8 јан. — Чешки сабор састаће се 10 (22) јануара. — Данас је био пошљедњи састанак чешкољемачке конференције, бавио се редакцијом углављених одлука. Сви су чланови потписали записник. Граф Тафе захвалио је свијем члановима, особито кнезу Шенбургу и јавио је да је конференција свршена. Одлука ће се саопштити 26 јан. саборским члановима који бјеху претстављени у конференцији, а обнародоваће се 27 јан. (све по пов.).

АТИНА, 8 јан. — Све судије вел. суда као и првостепенних судова на Крити дали су оставку. Хаџи Петрос, краљев аијутанат, умрло је. Инфлуенца се јако шири, но, хвала лијепом времену, није опасна. Нашљедник италијански становаће у двор.

ТУРИН, 8 јан. — Укоп војводе Аосте биће сјутра. Примајући туринског начелника рекао је Краљ: Изгубих своју најдрску потпору, поуздањог, оданог савјетника, према коме моје срце није пмало тајне.

МАДРИД, 8 јан. — Краљу је све боље. Образовање поморљиве владе као да је извјесно. Алонсо Мартинес биће председник, Мора ће узети финансије, Боск јавне грађевине. (Исто вече) Мартинес је одбио понуду Краљице владарке да састави нову владу. Краљица је наредила то Сагаста.

ЦАРИГРАД, 8 јан. — Министар Зихиш наша постављен је на мјесто пок. Мустафа паше, на мјесто Зихије долази Раиф паша, главни управник порезне порезе, а Раифа ће замијенити Зухди паша.

БЕЧ, 9 јан. — „Polit. Correspond.“ ницу из Биограда, да је српском повјеренику Стефановићу наређено, да одлучно одбије неке бугарске захтјеве при договарању о трговачком уговору. Према томе као да нема шпата од уговора.

ПАРИЗ, 9 јан. — У скупштини је била велика граја приликом интерпелације посланика Лакеза о уништењу потпоре коју је париска општина подупрала нерадницима (гревистама) ронским. Жофрен излази на трибуну уз велику вику деснице и буљажиста. Ценсура са привременим искључењем изречена је против Деруледа, Малвоа и Лагера. Деруледа су наоружани војници изгнани из дворане. Малвоа изјављује: Скупштина се побунила против народа. Многе буљажисте остављају дворану. Иза говора Жофренова прекинула се сједница три пута и три пута поновила. Најзад примио се прости дневни ред.

МАДРИД, 9 јан. — Републиканци у Мадриду и Валенсији извинили су се за Португалију, остављајући карте у португалског заступника. У Барселони увјенчани су гробови републиканаца.

РУДОЛФГАТ, 9 јан. — Умрло је Кнез владар Георг Алберт.

МАДРИД, 9 јан. — Састављено је ново министарство: Сагаста, председник, Армихе иностранних послова.

ПЕТРОГРАД, 10 јан. — Командир војни у Мерву, пуковник Алкапид, збачен је, јер су се оправдале тужбе на њега, да је злостављао тамошњи народ и немилостиво каљива војнике. — Велики Књаз Константин Николајевић много је боље.

АТИНА, 10 јан. — Овдје није ништа познато о каквој размирици између Краља и Трикуписца. У опште нема никаква важна догађаја.

БЕЧ, 10 јан. — Рајхсрат је сазват на 3 фебруара.

БИОГРАД, 10 јан. — Овдје се очекује италијански Нашљедник на 4 фебр.

ЛОНДОН, 10 јан. — Укоп маршала Непјера бјеше много свечан, пра-

тиса га Нашљедник енглески, војска сваке врсте и много народа. Посланик немачки увјенчао скрињу у име свога Цара.

БУДАПЕШТА, 10 јан. — Хонљвидски министар Фејрварија јавио је, да ће се оруаје за хонљвиде градити у мађарској фабрици, но ако буде преше, он ће га наручити и на страни.

ТУРИН, 11 јан. — Укоп војводе Аосте бјеше у велико свечан. Сва краљевска породица, шведски принц, принц од Хоенлоерна, депутација од хеески хусара, француски Јенерал Онељ, бјеху при укопу. Тијело је положено у костурницу Свнергу.

БЕРЛИН, 11 јан. — Умрло је потиреједник рајхстага, Франкенштајн. Војни службени лист објављује царску наредбу да се, колико се може, оружја коњица целичним коњима, те да се даду коња и лакој коњици као и оклопцима.

БИОГРАД, 11, јан. — У години 1889 допијела је царина $7\frac{3}{10}$ милиона динара, са 276.599 више по 1888. Пронесени гласови, као да су се изродиле неке несугласице између црногорских досељеника и српских власти, сасвим су измишљени.

ПАРИЗ, 11 јан. — Конте од Париза, који се сад налази у свој зета Краља португалскога, неће се више враћати у Лондон, но ће ићи у Сјверну Америку. Његов старији син, Лјј Филип, ступиће брзо у руску војску.

ПЕТРОГРАД, 11 јан. — Објављен је закон, којим се, за случај рата, стварају четири нове регimente донских козача.

БИОГРАД, 12 јануара. — Министар унутрашњих дјела послао је одмах љекаре у насебине црногорске, у прокувачки округ, ради многе болести и умирања међу досељеницима.

ЦАРИГРАД, 12 јан. — „Agence de Constantinople“ овлаштена је да порече глас „Тајмс“ а од 6 (18) јан. као да је турска влада примила денешу из Берлина којом се замијера аустро-угарској назити се према Бугарској. Исто се увјежава, да у томе нема никакве разлике између два савезника.

ПЕТРОГРАД, 12 јан. — Цар је наредио шестодневној короту двора за војв. од Аосте. — Говоре да ће се брзо протјерати Нијемци из Пољске, наиме обртници и власници великих добара. Губернатор Гурко као да је већ наредио да се састави списак свијех Нијемаца који живе у Пољску.

АТИНА, 12 јан. — Приенио је ц руски посланик Ону. — Занисана војска сазвата је за мјесец март.

ЗЛАТНИ ПРАГ, 12 јан. — Кесар је одобрио устав чешке академије науке.

БЕРЛИН, 12 јан. — Рајхсрат је одбио у закону о социјалистама онај параграф, који допушта властима да прогоне социјалисте, но примио је параграф о трајању закона.

ИЗ НОВИНА.

Чувени имењак пок. Мише Димитријевића, др. М. П. Десанчић, написао је у 153 бр. „Браника“ поводом грозног убиства, овај значајни чланак:

На народу је да рекне своју.

Од сивнога узбуђења, које нам је најунутарњије живце до дна душе усколебало, једва можемо к себи да дођемо, кад помислимо на грозан догађај о Туцину дне, коме је Миша Димитријевић жртвом био. Нама се по гдје који пут чини, да то није јава, већ какав грозан сан, из кога се морамо пробудити, па да ћемо опет видјети нашега драгога пријатеља, нашега многогодишњегa врснога савруга у борби народној. Ал је права јава; њега сахрамише, он борави вјечити санах, њега међу живима више нема!

Случај и несрећа играју велику улогу у животу људском, па кад се случајем, несрећом у аси који живот људски, жалост је велика и забадава је утјеха, да је то „случај“, „несрећа“. Ал кад се који човјечански живот угаси насилничком смрћу, живот који је био мло и драг не само род-

бини и околици, већ читавом једном народу, живот који је био од користи читавом народу и од кога је народ много што још очекивао — онда за таково дјело нема ријечи да се довољно жигоне, ми би са Цицероном рекли: res tunc nefaria verbo satis digno nominari non potest.

Миша Димитријевић имао је многобројне пријатеље и поштоватеље у свима крајевима Српства — од ушћа Саве, па па до залива Которекога — све ће их насилничка и мученичка смрт његова преизазвати. Један од тих пријатеља и поштоватеља био је и Књаз Никола Црногорски. И тамо на Циетињу тужно ће закуцати срце господара Црне Горе.

О! да смо прије 20—30 година кад смо ступили у народну борбу могли и помислити да ће у Српству до тога доћи да се борци за права српскога народа мучки убијају — од српске руке, — ми би подомили наше перо, ми би угушили наш глас. Миша Димитријевић, који је читавога вијека радио за Српство и борно се за Српство, он прима награду са српске стране ножем убилачким!

Је ли збиља у нас до тога дошло, да права надопавша уображена величина, може да се постави господарем над животом и најбољег човјека? — онда остави овај наш завичај, продајмо наши имања, бјежимо у питомије крајеве гдје нема тога моралнога дивљаштва!

Јест морално дивљаштво!

Грозан је тај догађај о Туцину-дне — грозан по себи, а још грознији што је симptomатичан и што објелодањује морално дивљаштво. Политичке партијске борбе има у свију народа, у великих и малих. Ал кад се политична борба води ножем, то је морално дивљаштво. Политичне партије могу једна другу обарати, могу се и с горчином борити. Ал политичне партије морају једно у другом уважавати патриотизам и родољубље: ту границу несмију прекорачити. Да је убица Мише Димитријевића имао и најмању искру српскога родољубља, он би у Миши Димитријевићу морао уважавати: његов велик дух, његово велико српско родољубље, његову велику спрему што би од неизмјерне користи било за Српство. Убити Мишу Димитријевића, незначити убити једну личност, то значи дати удар читавом Српству. Па то је учинио убица Мише Димитријевића! Ма! каква увреда на свијету, не да оправдати такову сатисфакцију, која је скопчана са грдном штетом читавога једнога народа.

А Миша Димитријевић је био волеум. Његов губитак неће се за Српство накнадити. Он је имао огромну спрему. Све што је у знању скупио за 10—20 година, то би тек сада употребито на корист Српства. Каква је то била спрема, то је показивао сваки редак његових многобројних подлистак, који је сваки за себе био права студија. Нађите данас човјека у Српству, који је у положају да свој рад посвети искључиво свом народу као што је то кадар био чинити Миша Димитријевић.

О жалости наше! Од када у нас овога што у нас никада било није! Грозан догађај о Туцину дне, показује да у нас има импрегнације од онога фанатизма са запада који ради уображеног неког преображаја друштвенога води борбу ножем, отровом и динамитом.

Ал ако је онострано Српство још здраво, то мора таково струју најодлучније одбити. Смрт Мише Димитријевића ниште да српски народ сам себи даде сатисфакцију, да опере љагу, да се такви грозан догађај могао у крилу Српства догодити. Кр. судбени сто новосадски изрећи ће на основу дотичних параграфа кривичну пресуду убицом Мише Димитријевића, ал народ српски има да изрече своју моралану пресуду. Српски народ мора у цјелини одбити заједницу са убицом, мора одбити заједницу са свим оним, што са тим убиством у свези стоје, мора одбити заједницу са оним моралним дивљаштвом, коме је плод било грозно убиство о Туцину дне. Ако се даје и замислити да српски народ ово није кадар учинити, — онда нека нико не очекује, да ће се наћи родољуби да жртвује свој рад, свој мир за Српство, па да прима награду као што је примио Миша Димитријевић! Да! и наш мили покојник хтио је после сабора од г. 1887. да иде у иностранство, па да тамо ван „политичнога домањаја“ у књижевном раду проводи мирне дане, али његови пријатељи у интересу Српства неодоше му да оде — и он поста жртва свога пожртвовања за Српство!

Ал није, не може бити, да су у нас такве околности, да родољуби немогу рачунати на потпору народа. Ми држимо да је српски народ у овим крајевима још потпуно здрав и да ће бити своју рећи.

Но и теби о младиној принада велика задаћа, да лијечити оне дјелове и словене народа, који су болешћу заражени. Ти омладино, која се учиш у великим школама, ти си поникла из језгре српскога народа, оне језгре која солидан елемент у народу преставља. Ти учиш науку па знаш разликовати фразу од суштине, лаж од истине могућности од немогућности, ти познајеш све чаролије и мајсторије дема-

гогије — ти си позвана да издаш рано. Теби је задатак да видиш онако доста несретан народ у овим крајевима, у оном друштву који је изведен на прави пут изведеш, и онда ћеш ти омладино најздравије тије осветити твога најврснијег члана, Српству незаборављенога покојника — Мишу Димитријевића.

п.—д.

Велика „начелна“ пријатељица „Застава“, загребачка „Hrvatska“ дошлела је, на прилику о невидљивој погибији Мише Димитријевића, под насловом „Афера Јане Томића“, ово:

Прошле суботе последице подне стигла је у Загреб брзојавна вијест, која да је дошла из средњо америчких република, из Сана-двалора, Никарагуе, Мексике, или из Кила и Черуа, неби шкога изненадила. Ну та вијест стигла је из Новог Сада, па је управо препрезила. Брзојавка је гласила: „Јане Томић, уредник „Заставе“, убије данас мучки (потајнице) на новосадској станици уредника „Браника“ Мишу Димитријевића.“

У споменутих република, које нијесу него хрипа авантуриста, такови су догађаји на дневном реду, али да ће се што таква догађати међу тријезним људима, ко би то био вјеровало?

Можда ће бити још згоде, да овај ужасни случај поближе размотримо, док ће сви поводи тога ужасног неједна бити пожељно јасно утјевљени. Знајући ми, да се уредничтва „Заставе“ и „Браника“ већ одавна препиру, ми смо држали, да је неједна плод политичке мржње. Ну што се већ до сада о кобном случају знаде, показује, да је крај политике још и жепи по срједи *Cherchez la femme!*

Ко се је икада позабавио мишљу, како би хтјели писат управо новосадски листови, тај ће знати, да им је немогуће говорити и писати о њиховој правој тежњи. Нима не преостаје, него борити се за то, да бар њи ова црвена аутономија остане нетакнута, јер је познато, да православно свештенство највише пронагира омладинску идеју, која би по закону протјала, кад би свештенство у Карловцима било одојивано у другом духу.

Управо „Застава“ и „Браник“ браћу су ту аутономију, и ми не схваћемо у чему лежи разлика њихових захтјева? Мотрећи ту препирку, ми смо сумњали, да ту није превише особне мржње, да се не ради о прози крухоборства? Што се до сада знаде о уморетву Димитријевића показује, да има нешто и од тога у поворима свађе и мржње.

Ми дубоко жалимо те појаве. Жалимо их, јер ће станивита штација сада хитити жалост управо као што весели баштиничи паричу само тако. Бојимо се, да ће тај чин бити једва очемљивим новодом, да се велика „енергична“ рука још боље осјети и тако ће се употребити згода, због које би требало да један трни, да се потлаче хиљаде.

Јане Томић, иначе одличан борац за омладинске тежње, мора се безобзирно осудити. Он је сметнуо с ума, кога репрезентира стојећ на челу „Застави“, он је заборавао, кога ће они пожељно, што га је уринуо у срце Димитријевића, најјаче погодити. Да, он је погодно свој народ, који ће носити последице.

Ето куда иде злосретице особности! Јане Томић бранили ће се тако, да је бранио своју част. Ну зар се уморетвом питати властито поштење? Још је загометно што је у оном листу, услијед којега је Димитријевић одлучио изазив на двојој. Писала га је, како се вели, властита жена Јане Томића и, ако стоји, да је кћи Свезовара Милетића обрнула гласило свога оца и супругу, као да је неопштеним начином дошао до уредничтва, онда појшито горчину подожја несретног Јане. Ну није ли требало, да сву мржњу окрене према извору оне срамоте?

(„Те ријечи, које ми нестакосмо круцијим словима, препоручујемо на озбиљно размисљање онијем радикалним листовима српским, којима као да је више стало до обране једне своје присталице, ма то био мучки убицац, по дообраза српскога народа пред великим свијетом. Ми бисмо рекли, да је тијем ријечима најпречије означена међа нешколошке или, боље рећи, психолошко-патолошке оправдлости, на и саме објашњивости освете. Све што пређе преко те међе — а Јане Томић не само да је прешао преко ње, по је својим кривим чином ударно дијаметрално прогивним правцем — све је то пука криминалност, просто зликовачко дјело, на коме је толико отежница, да крај њих свијех олакшица нестане. Ур. „Гл. Црн.“)

Иза афере за ставањем Германа Анђелића, ова саблазан, — то не може бити без одговора за будући црквени сабор. С оставином Германа Анђелића

обружени су бивши упливи људи Германове мађарофишке странке, а афером Јане Томића омладине.

Што ће се из тога изаћи показати ће будућност.

ДОПИСИ.

Црквице (Пива) 30 децембра 1889. (Погибија Милана Мумина.)

Милан Мумин, па ове кадетаније а села званог Црпа Гора, предже 1885 год. са своја два брата, Мирком и Новицом, у котар Фочански, у село Крунско, и ту се до сад настане.

21 децембра ове (1889) године пође Милан са својим другом Марком Жарковићем у ваљаницу, звану Шинчаница, и понесе сукно. На пут наиђу на аустријску казарму на Бастијаје и отоласе се у уте са једним жандаром, идући Хуму, кваншој граници. Тако идући говори се, рече жандар Милану да пјева, а Милан рече да не море. На то жандар опет Милану, да ће га убити, ако лијено не зајјева. Милан му рече: „Не смијем ме права убити!“ Тад жандар онали острагушо те уби Милана под десном руком, а избивши под лијеву руку, као што у нас реку, е латине на латину. То је било једну уру хода од наше границе, на Хуму. Ту Милан паше, а понесе га његов друг Марко до Бастијаја, и ту Милан, потље три уре умре. На то је дошла комисија из Фоче, прегледала убијеног, и наредила да се ту убиона. Што ће суд и к. за ово пресудити чујемо.

О. Н.

ДОМАЋЕ ВЈЕСТИ.

Цетиње, 13 јануара.

(Књаз Никола I) наши узвишени Господар и Књаз, изабрат је на првом овогодњињем састанку царске руске Академије Науке, под предједрнштвом Н. ц. Височанства Великог Књаза Константина Константиновића, за Почаснога Члана тог славног научног друштва.

(Спомен Владици Данилу Петровићу Његушу.) У четвртак 11 ов. м. држана је заупокојена Архијерејска служба са парастосом у Митрополијској цркви, на којој је чинодрјествовао Пресвештени Митрополит С. Митрофан самјесним свештенством.

Служби и парастосу били су присутни Г. Г. Министри, великодостојници, чланови Великог Суда, и велики број грађанства цетињскога, који из нијетета дођоше да принесу топлие молитве за упокој душе Великог покојника, који је витешким духом својим поставио тврди темељ нашој домовини, и ослободио земљу од домаћих Турака.

(Одбор за сиротињу) примио је: Од Гаврила Јаковљевића Велберга, Руса из Германје, 25 полуимеријала. Новци су дошли на адресу Г. Бога Петровића за пострададе од неродине Црногорце. Преко ц руског министра Г. К. М. Аргиронула остављено је одбору за сиротињу 5000 (пет хиљада рубаља), као дио прилога услијед позива светјејшег Синода у Русији. — Светјејши правит. Синод брзојавно је да је послао црногорском одбору за сиротињу, од прилога у Русији, 54054 (педесет и четири хиљаде и педесет и четири) динара, да се подијела међу пострадалима од неродине у Црној Гори.

(Нова болница). Разумјели смо да је одбор за сиротињу наредио да се подигне болница у Вјелонављанима, на Црју Луку, у дому који је Његово Височанство наши Господар и Књаз, у својој непрестаној бризи за потребе и цеволу Свога народа, па то извољно даровати. Чујемо да ће се болница отворити у почетку фебруара, а биће у њој око 50 постеља.

Осим тога одбор се навјек бави раздавањем помоћи сиромашним породицама. Најзад јављемо, да ће одбор у своје вријеме обнародовати подроби извјештај о своме раду.

(Св. Савска Беседа.) Као што се види из позива у данашњем броју листа овог, одбор Читаонице Цетињске приређује сјутра на вечер својим члановима, а у славу св. Саве, „Бесеједу“ са одабраијем програмом. Увјерени смо, да ће лијепи број цланава

Читаонице и њихових званица допринијети присуством својим, да се увелича корисна забава ова, која се приређује у част првоме Просвјетитељу Српском, а у најљепшем просвјетном дому црногорком, у „Зетском Дому“. (Духовне Проповије изван цркве.) У неједу 14 ов. м. због св. Савске светковине не ће бити духовне проповиједи.

(Инолуенца) се у нас шири. За ову другу седмицу било је на Цетињу, преко 250 случајева, а са предирошлом неједном преко 300. Готово није било куће, у којој није било инолуенце на једном или више челади. Већина љака из гимназије, богословије и основне школе боловали су. У женском институту није било дјевојчице, а у болници ни једног хроникера, што није захватила инолуенца. Срећом још није било смртног случаја. По званичним извјештајима из унутрашњости, на Ријеци је болест почела, у Бару и Улицу још не; у Подгорици има око 60 случајева, а у Цетињу и околини број заболелих инолуенцом там. окр. лекар не може тачно одредити, али ни тамо није било случајева смрти.

— Пишу нам из Котора: „За српског светитеља и просвјетитеља, Св. Саву, до сад се ништа није сипавило. Главни је узрок то, што већи дио пјевача болује од инолуенце, а то су главни чимбеници, који би имали учествовати при свечаности црквеној и појати на академији у друштву „Јединству“, као и осталијех година. Ево зашто досад није ништа сипавно, а бојим се да се неће ништа моћи привредити. Осим овога, има много болести по нашим фамилијама, па нема ко при слави учествовати. Ако што узмогли будемо, јавићу.“

Књижевност.

При свршетку прошле године, Славенско добротворно друштво у Петрограду, издало је дјело нашег пријатеља Павла Аполоновића Ровинског: „Петар II. Петровић Његов владика црногорски.“

Изашла је XII свеска „Нове Зете“ са овом садржином:

1. Позив на претплату, од уредничтва Н. Зете.
2. Имале вис много пјева Алексе.
3. Недорастек, комедија фонвизија, превод гђе Ј. Петковиће. (Свршета).
4. Ја те нећу, пјесма од Србенде.
5. Зла маџа, приповијетка Саве Ст. Радловића. (Свршета).
6. Литературно-критичке минијатуре. Пушкинове поеме, од Ж. Драговића.
7. Неколико народних обичаја из источног краја Србије, од Михајила Ст. Ризнића.
8. Грађа за историју Васојевића, од П. А. Ровинског. (Свршета).
9. Народне пјесме.
10. Народне заговетке.
11. Књижевни преглед.
12. Читуља: † Митар Пламенић. † Јован Иваничевић.
14. Наши листови.
15. Културне биљешке.

Примили смо први број: „Комарас“, лист за шалу и сатиру. Излази у Бечу свакога 1, 10, и 20 у месецу. Претплатна цијена: на годину 8 фор.; по год. 4 ф.; четврт 2 ф.; поједини бројеви 25 новчића. — Уредничтво и отирашничтво налази се: IV. Weyringviggasse № 17. Mezzasim 6.

„Сријемски висораван“. Одговор п. н. господину професору и доктору Ху и купл. Храва и лавићу, као критичару „Monographie von Semlin und Umgebung“ Игњата Сотрона. Написао Мојо Медич (Није на продају).

Страник, духовниј журнал. 1889. Новабр.

Садржаније: I. Раба Рима и талмуда во второмъ вѣкѣ по р. Хр. и равниѣ Меирѣ. — XII. Бракъ и условія заключенія его по талмуду. — Берурія — первая супруга р. Меира; ея выдающіяся познанія въ св. писаніи и талмудѣ; споры съ раввинами и отрицательныя отношенія къ установленію положенія иудейскихъ женщинъ въ семьѣ и обществѣ. — Смерть сыновей р. Меира и великодшніе Берури. — Смерть Берури. — XIII. Старанія р. Меира обратити р. Елишу опять въ иудейство. — Упорство р. Елиша въ иностѣизмѣ и предсмертное раскаяніе. — Легенда о чудотвореніи р. Меира при гробѣ р. Елиши. — Отношенія р. Меира къ философу Иномаю и значеніе ихъ для того и другаго. — XIV. Последніе годы жизни р. Меира и непріязненныя къ нему отношенія р. Симона. — Удаленіе р. Меира из Уши. — Ученикъ р. Меира — Симмахъ. — Смерть р. Меира, его могила и памятъ о немъ въ современникаѣ и потомствѣ. — Общее заключеніе о црковно-національномъ самосознаніи и о значеніи его въ жизни народовъ. Е. П. Аквилопова.

II. О перетоскоженіи для вѣрствнаго авмѣнія и благословенія. — Беседа прео-

священнаго Никанора, архіепископа Херсонскаго.

III. Нравственное богословіе по сочиненіямъ Филарета, митрополита московскаго. — Обѣ обязанностяхъ христіанина. — Священника Г. П. Вышеславцева.

IV. Суданскій махди и возникшее въ 1881 году возстаніе суданскихъ мусулман. — Продолженіе. — Н. П. Остроумова.

V. Дѣятельность русскаго духовенства въ отношеніи къ народному образованію въ началѣ прошлаго царствованія. — О. В. Благовинова.

VI. Священникъ Н. В. Омозоровскій и его странствованія. — Сообщ. И. Орловъ.

VII. Внутреннее церковное обозрѣніе. — Нѣчто о благородствѣ мысли и широтѣ возрѣвній, по поводу важнѣйшихъ событій года (изъ діалога съ собесѣдникомъ, въ интересахъ міровоззрѣнія). — Наше юбилейное празднество возсоединенія съ Православною Церковью униатовъ, и — что оно означало? (вопросъ о церковности). — Документальная основа празднованія. — „Дѣяніе Полоцкаго собора 12 февраля 1839 г.“ и его текстъ; насколько великъ здѣсь нравственный объѣмъ факта? — Вопросы культуры, вопросы цивилизаціи со стороны моего собесѣдника, какъ вопросы самостоятельныя, и во что они измѣнились при встрѣчѣ съ „культурною“ католичества? — Частнѣйшія черты факта: соединеніе Западной Руси сначала съ Литвой, а потомъ съ Польшей; уніа политическая, уніа въ социальномъ и государственномъ строе и съдѣомъ за ней — церковная; какъ католичество воспользовалось весьма этимъ для достиженія своихъ цѣлей? — Труды и тяготы, бѣды и лишения Югозападной Россіи въ періодъ уніатства. — Кто былъ главный дѣятель уніи? — Западъ, какъ представитель и выразитель частнаго — своего начала, и Востокъ, какъ представитель и охранитель цѣлаго. — Система католичества есть система односторонняя, но огромная, а потому и вопросъ о церковности есть вопросъ важный, животрепещущій. — Крайности католичества въ системѣ церковности не разрѣшаютъ и не разрушаютъ всего вопроса, а только отсылають его — къ Востоку.

VIII. Иностранная церковная жизнь. — Главные интересы западноевропейской церкви. — Путешествіе германскаго императора и предполагаемыя цѣли его. — Грандиозный планъ. — Замыслы желѣзнаго „доктора богословія“. — Нѣчто о бездыномъ порохѣ и его благотвѣтельности для челоувѣчества. — Стремленія папства къ свѣтской власти. — Проектъ подвижнаго папскаго государства. — Закрытіе парижской выставки. — Конгрессъ по вопросу о воскресномъ днѣ. — Доблестный подвигъ полковника Пашкова въ Парижѣ. — Секуляризація учебниковъ въ Бельгіи и неожиданный резултатъ ея.

IX. Обзоръ журналовъ. — Наши духовные журналы въ 1889 году: статьи по нравственному богословію, по философіи и апологетицѣ, по исторіи религіи, по каноническому праву, археологіи и литургикѣ („Вѣра и Раз.“, „Христ. Чт.“, „Правосл. Собесѣда.“ и др.).

X. Новая книга. — Библейская исторія при свѣтѣ новѣйшихъ изслѣдованій и открытій. А. П. Лопахина. Спб. 1889—90.

XI. Пастырководительство Христа спасителя. — Священника проф. С. А. Соллертинскаго.

XII. Извѣстія и замѣтки. — XIII. Книжная летопись. — XIV. Объявленія.

Редакторы-издатели:

А. Васильковъ. — А. Пономаревъ.

УМЈЕТНОСТ.

Примили смо нову композицију госп. Роберта Толинера на пјесму Радюа Црногорца: Књазу Нашѣднику Данилу Александру, која је спјевана била приликом имендана Њ. Свјетлости Књаза Нашѣдника. И ова композиција као и свака друга г. Толинера, погодила је садржај пјесме, и одликује се умјетничком вјештином.

МАЛИ ГЛАСНИК.

— На 10 о. м. била је у Петрограду прва дворска забава са игранком у Николајенској дворани зи „еког Двора. Остале три дворске игранке бије у зимском Двору, Аничковој палаци и у Еремитажу. У овој пошљедиој, по вијестима „Роџ Сог.“ из Петрограда, бије осим пјесова, и дилетанско глумачка простава у којој ће судјеловати Велики Књаз Пријестолонашѣдник и Велики Књажеви: Сргије и Павле.

— Преговори између српског министра трговине и кнеза Гагарина ради продужења широбродске пловидбе до Биограда, потпуно су довршени. Кнезу Гагарину дозвољено је да подигне и понамјешта све потребите справе у пристаништима српским.

— На 29 пр. мј. отворена је у историјама историчког музеја у Москви археологичка изложба. Изложба је са свим интересантна, јер је изложен обилат број рјетких и скупочијених отарина, ноје су

скупљене познато пожртвоношћу руских родољуба.

— Прошлих дана свршена је субскрипција на бугарски зајам. Убиједљена је шест пута већа сума, него ли су је бугарски власници тражили. У самој Будапешти поднато је 30 милиона. Тако ли ти га је добрим фирмама наћи новаца!

— У Лисабону еруцило је узбуњена свјетина до темеља зграду, у којој је било уредништво португалског службеног листа — Новинарски.

— Ради све више ширења инфлуенце загребањки је сабор одгођен до 20 фебруара. У Сљећу их је преко 2000 хиљаде од инфлуенце болесно. Ради инфлуенце свјежца ошћина одлучила је продати своја добра на острву Шолти за 300,000 фиорина! Већ је ова заразна болест читаву Јевропу обиграла, и како неки листови рачунају, обољело је осми дан Ливорне, т. ј. око 40,000,000 душа инфлуенцирано је од инфлуенце. Вијех дана умрло је у Темшвару од инфлуенце др. Павле Стефановић, здрав и млад човјек од својих 35 година. Покојник је био млади брат др. Вранку Стефановићу, некад чувеном предеједнику „Српске Зоре“ у Бечу. У темшварској војено-коњаничкој посади, поцркало је од инфлуенце 30 војничких коња.

— На 26 идучег марта, у Рио де Хансиро биће свечано проглашење републике.

— Чувени занесеник, Ваца Целагић, издао је прошлијех дана у Биограду брошуру: „Народна Права“, коју су српске власти конфисковале.

— Телеграфске вјести из Пујорка јављају, да је на 2 о. м. бијесно страховити одуј „зиклон“ у сјеверо америчком граду и у околици — Сент Луиза. Порушено је много кућа, фабрика и црква, те је много несреће поузроковано у јужноме дијелу оног града. Било је много мртвих и рањених. Велику су штету претрпели и друге вароши у окоци Ријеке Мисисипија. Брзојавни су ступови поломљени и жице свуда и тргане.

— Чим се италијански парламенат састане, италијански ће сенат предузети у претрес предлог закона: „О побожним задужбинама“. Овај законски предлог италијанска је комора, са малим измјенама већ усвојила. Из клерикалних листова види се, да овај предлог закона није ни најмање по вољи италијанском свештенству.

ПРОСЛАВЕ И ЗАБАВЕ.

ПОЗИВ на Св. Савску Бесејду

коју приређује својим члановима а у славу св. Саве Читаоница Цетињска на дан св. Саве 14. Јануара 1890 у просторијама својим у „Зетском Дому“ на Цетињу. Почетак тачно на 8 ура у вечер.

РАСПОРЕД.

I. ДИО.

Бесејда.

1) Химна св. Савска. Пјева кор. 2) О важности моралног васпитања у фамилији и у школи. Говори проф. Ж. Драговић. 3) Сабољко моја... Пјесма Мите Петровића. Композиција Јенкова. Пјева кор. 4) Пјесма о пјесми Од Змаја Ј. Јовановића. Декламује проф. Душан Јовановић. 5) Свети Саво. Нар. пјесма. Пјева уз гусле Иво Бојичић. 6) Кољ славенск. Од Хераскова. Музика Д. Бортуланскога. Пјева кор. 7) Гусларска смрт. Од Змаја Ј. Јовановића. Декламује г. Руцовић. 8) Химна народна. Пјева кор.

II. ДИО.

Игранка.

1) Црногорско коло. 2) Црмичко коло. 3) Зељанско коло. 4) Србијанско коло. 5) Сријемско коло. 6) Руско коло. 7) Француска четворка. 8) Друге домаће и стране игре.

Одмор. За вријеме одмора играће се томбола.

Одбор Цетињске Читаонице.

Српско акад. друштво „Зора“ у Бечу прославља четрдесетогодишњицу пјесничког рада д-ра Змаја Јована Јовановића приређујући 15 (27) јан. 1890 год. бесејду с игранком у Harmoniesäle. Schottenbastel 3.

На бесејду пјева „Зорин“ пјеснички збор под управом члана Јована Ј. Јовановића медицинара, а судјелују: гђца Мара Јосифовићева и г. г. Стеван Живковић медицинар, Коста Алексић медицинар и Петар Милосављевић фармацајт.

Чист приход намијењен је оснивању „Друштва за потпомагање Срба Јака у Бечу“. Добровољни приноси примају се са захвалношћу.

Дан прије, 14 (26.) јануара одслужиће се у 11. е. прије подне у капели орд. царског руског посланства свечана служба српском просветитељу св. Сави.

Адреса: „Zora“, Universitat Wien.

Одбор.

РАСПОРЕД.

1. Поздрав предеједников. 2. Поклич Змају Јов. Јовановићу од Владимира М. Јовановића. 3. Говор о пјесничком раду Змаја Јов. Јовановића.

4. Д. Јенко: „Богови силни“ од Буре Јакшића, пјева збор.

5. Шуберт: „Велика соната, A moll“, свира на гласовиру гђца Мара Јосифовића.

6. Ј. Маринковић: „Стојанке“ од др. Илија уз пратњу гласовира пјева члан Стеван Живковић, медицинар.

7. Д. Јенко: „Смјеса српских народних пјесама“, пјева збор.

8. Бетовен: „Друга соната“ свира на виолини члан Коста Алексић медицинар, прати га на гласовиру члан Јован Ј. Јовановић, медицинар.

9. И. Зајц: „Узнеси се“ од И. Захра, уз гласовирску пратњу пјева члан Петар Милосављевић, фармацајт.

10. Ј. Маринковић: „Друго коло“, пјева збор.

Гласовир Швајгхоферов.

Војничка капела 86 пуковније. Почетак тачно у 7 $\frac{1}{2}$ часова.

Примили смо овај позив на Светосавску бесејду, коју приређује српско-православна црквена школека општина у Лијевну (Босна) на дан св. Саве 14. (26.) јануара 1890, у дворани школске зграде.

Улазна цијена: I мјесто: 1 фор. II мјесто: 60 новч. Стојање: 40 новч.

Почетак у 8 часова.

РАСПОРЕД.

I. ДИО ЗАБАВЕ.

1. „Ускликимо“, пјевају ученици и ученице. 2. „Говор о васпитању“, држи г. учитељ Пиро Борић. 3. „Поздрав“ и „Тига“, пјевају ученици и ученице. 4. „Св. Сава“, од М. П., декламује Д. Ђ. Калабина, ученица. 5. „О коидби“ и на „Уранку“, пјевају ученици и ученице. 6. „Барјактаровић“, од Ђ. Ј. декл. уч. Светозар Станишић. 7. „Царица Милица и Владета војвода“, пјева содо ученик Нико Јовановић уз пратњу. 8. „Српска мајка“, од М. П. декл. ученица Д. Ш. Кујунџића. 9. „Свијет“ и „Пчелица“, пјевају ученици и ученице у два гласа. 10. Чесер дека, и целен бака“, од Змаја, декл. уч. М. Дувњак. 11. „Вранково коло“, пјевају ученици и ученице. За овим прва томбола.

II. ДИО ЗАБАВЕ.

„КЛИН КЛИНОМ“.

Шаљива игра у једној радњи.

Особе: Виловић, посједник г. Нико Ждеро. — Јелка, кћи, гђца Мара Кујунџић. — Зорка, девојка му, гђца Јулка Борић. — Јован Петровић, капетан, г. Урош Станишић. — Стеван Петровић, адвокат (брат му) г. Јово Бајло. — Младен Предић, управитељ, г. Симо Пушкар. — Сава Виловићев, слуга, г. Гавро Станишић. За овим друга томбола.

III. ДИО ЗАБАВЕ.

„ПОЛА ВИНА, ПОЛА ВОДЕ“.

Весела игра у 1 чину, од К. Трифковића.

Особе: Петровић, млада удовица, гђца Мара Кујунџић. — Софа, жена собарица, гђца Јулка Борић. — Мазо Поповић, г. Гавро Станишић. — Јован, слуга, г. Нико Ждеро.

Ба тим народне игре са пјевањем.

Сав приход као и добровољни приноси, који се примају са особитом захвалом, иде на одржање срп. прав. школе.

Срп. прав. цркв. школ. општина.

Српска Читаоница у Крижевцу приређује у прославу Св. Саве бесејду са пјевањем, декламовањем и игранком на дан 16 (28) јануара 1890, у просторијама гостионице „К златному крижу“. Из наклоности судјеловаће: гђца Радић, чланови српског позоришног друштва Ђ. Јовановића избор пјевача Срба слушатеља на кр. госп. и шум. училишту. Почетак у 8 сати у вечер.

Улазница од особе 1 фор., од обитељи од 2 особе 1 фор. и 50 новч., а за више од 2 особе 2 фор. Служитељи плаћају 50 новч. Четири прихода служеће за покривање читаоничкога фонда.

I. Концертни дио:

1. Прослов, говори г. Стеван Јовић. 2. Св. Савска пјесма, од Кор. Станковића,

пјева позоришни збор и г. г. слушатељи. 3. Малена сам, од Змаја Јов. Јовановића, декламује гђца Софија Радић. 4. Плови лађо, од Јенка, пјева позоришни збор. 5. Јова ружу кроз свиралу зове, уз пратњу гласбе пјева г. Добрић. 6. Поноћ, од И. Јакшића, декламује г. Рајковић. 7. Ој Мораво, од Маринковића, пјева позоришни збор. 8. Потпури, пјева гђца Петровића. 9. Девет крвавих дана, од Змаја Ј. Јовановића, декламује слушатељ г. Павле Станковић. 10. Тајна, пјева уз пратњу гласбе г. Добрић.

РАЗНЕ ВИЈЕШКЕ

(Нек се чује и Америчка против инфлуенце). У једном Америчком листу пише један Амерички доктор против инфлуенце ово:

У предјелима гдје се ова несносна бољка појави ваља жити да што више пуше дуван, па и они што га у животу нијесу никад пушили ваља да прокуше. Оне које је ова несносница већ напала ваља да чувају топлу собу и да што више пуше, — и ако им пушење неће пријати, — јер обично у тој болести не само пушење већ ништа човеку тада не прија — али ипак треба што више дуван пушити како би несносницу одагнали.

Дакле, јурни против „инфлуенце“. Ово је годан реклам за продаваоце дувана.

(Ускрсао из мртвијех). Мадарски листови доноси овај случај: У мјесту Белваљу, у удварјевској хупанји, скупише се отрагу неколико дана тамошњи становници да сахране у гроб општинског биљеника Ђ. Семеша. Пошто га свештеници опојаше и пријатељи ожалеше и вијонцима сандук обавезише, почеше заклањати мртвачки сандук. У тај мах биљеник дигне главу, па онда, на велико чудо окупљеног народа, одрне заклонац од сандука, исправи се и устане на ноге. Он бјеше обамро и на срећу своју дошао је за времена к себи. Биљеник Семеша сада је сасвим здрав, ради своје послове и немисли скоро опет умирати, јер се боји горијох пошљедња.

(Руско пјесачко друштво у Бечу.) Познато друштво А. Славјанског Агрењева, које је већ стекло свијетско име, дошло је у Беч прошлијех дана и приказало се публици у великој сали бечког пјесачког друштва. У друштву има педесет чланова, зрелијех људи и жена, младића и дјеце. Прве вечери ојма су сви у реду ишли на позорницу. Сви обучени раскошно у руском народном одијелу. С њима је Славјански, који управља пјевачима, и његова госпоја. Како се друштво приказало и отијевало прву пјесму, задобило је симпатију публике. Сви комади испраћени су били одушевљењем одобравањем, а неки су понављани. Друштво пјева само народне и црквене руске пјесме, голим грлом, без оркестре.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС.

КОЛО

ЛИСТ ЗА ЗАБАВУ И КЊИЖЕВНОСТ

пласник и уредник

ДАН. А. ЖИВАЉЕВИЋ.

Кад смо прошле године пружили читаоцима први број нашега листа, рекли смо: „Књижевност је наша без јединства, остављена месним и разноликим туђим утицајима, Међу појединим књижевним и просвјетним средиштима створене су вјештачки или од природе, преграде, кој из раздавају и чине слабијим за развијање и за отпор туђинским утицајима. Најзнатнији је помоћник тим преградама наше међусобно непознавање, као што би први корак сваком успјешном отпору против туђин. штине било знање и познавање нас самих. Да ту примогне, да бди над овима појавама нашега књижевнога и просвјетнога живота, да их биљежи и о њима јавља својим читаоцима, то је главни задатак овога нашега „Кола“. — Као једна од најглавнијих брига биће нам праћење и ширење знања о књижевности осталих Словена. О Хрватима нека је од наше стране речено једном за свагда, да их ематрамо, не само као најближу браћу, него управ као нас саме. За то смо се постарали да листу стечемо сарадника како из свих српских крајева, тако и из Хрватске.“ — Пред читаоцима налази се 31 број „Кола“ и мислимо да се из њих доводно могу увјерити јесмо ли, и колико смо, одржали задату своју ријеч.

Далеко од сваке рекламе, а још даље од подлике, ми смо прикупљали око „Кола“ старије и млађе књижевнике из свију крајева нашега двоименог народа,

те се „Кола“ заиста може подицати именима својих сарадника, а поноси се што су на њему подједнако радили Срби и Хрвати, и што су се око њега прибирали књижевници најсупротнијих политичких начела.

Ну, и ако смо око „Кола“ прикупили око седамдесет сарадника, а ако су нам са свију страна стизала ласкава писма, и ако су нас многи и многи храбрили да у своме раду истрајемо, опет је одзив читалачке публике био такав, да „Кола“ не би могло никако излазити, да се књижевни фонд Илије М. Коларца није претплатио на 100 комада. И поред те помоћи ми смо завршили прву годину са лијепис дефицитом!

Ми ево по ново излазимо пред читаоце, а на њима је, да својим одзивом пресуде јели потребан овакав лист.

Ни у прошлој години нисмо читаоцима досађивали празним обећањима, па не ћемо ни у овој години. Све што имамо да кажемо своди се на неколико ријечи: строго ћемо се придржавати свог одређеног програма. Од њега ћемо одступити само мало у забави, јер већина наших читалаца тражи више забаве. Тај уступак чинимо у интересу останака листа. Што се пак другог дијела тиче — књижевности — ту не ћемо ни за длаку попустити, а главна ће нам брига бити да гајимо братску слогу између Срба и Хрвата. Да би тјешњи одношаји били међу Биоградом и Загребом, уредништво загребског „Вјесна“ шаљаће нам мјесечне извјештаје о књижевним и културним приликама у Хрватској, „Кола“ ће исте такве извјештаје слаати братском „Вјесну“.

Од нове године „Кола“ ће, по предлогу г. Љ. П. Нанановића, излазити два пута мјесечно (15. и 30.) у свескама по два табака а на истом формату. — Ово смо морали учинити с тога, што у државној штампарији има толико посла, да је немогуће лист издавати чешће.

Цијена „Колу“ остаје иста, и то:

6 фиорина на годину.

Преглату за Црну Гору прима књижара М. Иванишевића на Цетињу. У Биограду 1 Јануара 1890.

Уредништво и Администрација „Кола“ (Косовска Улица бр. 14).

ОБЈАВА.

Број 1148

Министарство Финанције даваће се на лицитацију на дан 15-га фебруара 1890.

Контрат ће се дати ономе, који се за најнижу цијену обвеже набављати из иностранства морске соли, добре врсте, прегодишњене — по мостри која се налази у канцеларији Министарства Финанције, — и предавати је у државне магацине: на Плавницу, Ријеку и Вир.

Контрат ће се учинити за осам милиона килограма (да се предају у течају времена које ће означит прилицитацији канцеларија Финанције) — у три до четири године од прилике.

Влада књажевска тражиће од подузимача, 1000 наполеона кауције, у готовом новцу, или шест стотина хиљада килограма соли као депозита у магацин. —

Они, који би жељели лицитирати морају се на горе означени дан пријавити у канцеларији министарства Финанције, гдје ће се држати лицитација.

Цетиње, 15. Децембра 1889. године.

Канцеларија Министарства Финанције.